

A NÉMET BIRODALOM SORSDÖNTŐ ÓRÁJA.

Ára 60 fillér.

Írta:
Frobenius Hermann.

Megjelent
a Magyar
Könyvtárban.

Fordította:
Mikes Lajos dr.

Knuth Károly

mérnök és gyáros

Cs. és kir. fensége József főh. udv. száll.
Gyár és iroda: Budapest, VII., Garay-u. 10.

☞☞

Központi víz-, lég- és gőzfűtések, légszusz. és víz-
vesztékek, csatornázások, szellőztetések, szif. elszívás;
vízerőművi emelőgépek stb. — Torvek, költségveté-
sek, jövedelmi előirányzatok gyorsan készíttetnek.

RENDELÉSNEK SZIVESKEDJÉK LAPUNKRA HIVATKOZNI

BISMARCK

születésének 100 éves évfordulója
alkalmából élénk érdeklődés mutat-
kozik az egyetlen magyar munka
iránt, melyben

Bismarck és a magyarság

közötti kapcsolat van hűen leírva és
a mai szövetséges viszonyunk meg-
alapozása van eleven érdekességgel
megrajzolva. — Czime:

BISMARCK ÉS ANDRÁSSY

Írta: HALÁSZ IMRE. Ára 6 kor.

FRANKLIN-
TÁRSULAT
KIADÁSA.

Minden könyvkereskedésben kapható.

20. SZ. 1915. (62. ÉVFOLYAM.)

SZERKESZTŐ
HOITSY PÁL.

BUDAPEST, MÁJUS 16.

Szerkesztési iroda: IV. Vármeze-utca 11.
Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4.

Egyes szám
ára 40 fillér.

Előfizetési
feltételek:

Egészévre — 20 korona.
Félévre — 10 korona.
Negyedévre — 5 korona.

A «Világtrónka»-val
negyedévenként 1 koronával
több.

Külföldi előfizetésekre a postailag meg-
határozott viteldíj is eszandó.

A HONNAN CSAPATAINK KIVERTÉK AZ OROSZOKAT. — KILÁTÁS AZ ONDAVA-VÖLGYÉRE SZTROPKÓ FELÉ. (Sztropkó a háttérben levő hegyvidék szikái.)
Jelky Gyula, a harcstérre kiküldött munkatársunk felvétele.

A legközelebbi napokban aláírásra kerülő

6%-os és 5½%-os hadikölcsön kötvényekre mint hivatalos aláírási hely az eredeti feltételek mellett jegyzéseket már most elfogadunk.

A nálunk jegyzett kötvényekre a jegyzési árfolyam 90%-ig
nyújtunk előleget. A fenmaradó tőketartozás

havi részletekben is törleszthető

Minden 100 korona névértékű kötvény után havonta 5 korona
törlesztendő. A 6%-os hadikölcsön kötvények kibocsátási ár-
folyama 97.50 korona lesz, míg az 5½%-os kötvények 91 ko-
ronás árfolyamon kerülnek aláírásra. — A 6%-os kötvények
5½ évi zárkötettségig is jegyezhetők. Az 5½%-os kötvé-
nyeknél zárolás nincsen.

MERCUR

Váltóüzleti Részvény-Társaság, Budapest,
V., Fürdő-utca 3. sz.

Alapító-intézet: K. k. priv. Bank & Wechselstuben A. G. Mercur.

Alaptőkéje 50 millió korona. Tartalékalapja 24 millió korona.

KÉT LEÁNY.

REGÉNY. IRTA SZEMERE GYÖRGY.

(Folytatás.)

Vagy az nyugtalanítja a leányt, — okoskodott Ottó, — hogy a mentési akciója nem sikerült, Juanánál megakadt?

Egy alkalommal nagynehezen rászánta magát Tormássy, hogy megbolygassa ezt a meglehetősen zavaros ügyet. Megkerülte, hogy fel ne izgassa menyasszonyát.

— Edes Miczi, ma ismét nálam volt Edus; sokszor találkozunk, igen megszerettem...

A leány csöppet sem jött zavarba. Inkább megélné a szeme.

— Azon nagyon örülök Ottó, mert végre magam is rájöttem, hogy az Edus cinizmusa és megfejthetetlen könnyelműsége nemes szívet és erős jellemet takar... Könnyelműségnek mondottam vakmerő életmódját — folytatta — mert hamarjában nem tudtam alkalmazható szót találni, bár talán nem érdemi meg ezt a szigorú minősítést. Nem hétköznapi ember, tudja mit csinál; elvégre az a fő, hogy valaki békében éljen önmagával, s ha ő a zajban, az étellel, a társasággal való harcban találja fel lelke nyugalmát, ki dobhat rá követ, mikor ezzel senkit sem károsít meg, önmagát is valószínűleg csak a mi korlátolt felfogásunk szerint.

— Tehát — kérdezte a völgyény közbevetőleg, — most már nem aggódik érte?

— Nem, Ottó, nem — vallotta a leány teljes őszinteséggel. — Gyerekség volt tőlem az ő sorsába beleavatkoznom, sokért nem adom, hogy az akaratnál kellett maradnom. Mert mit tehettem volna egy olyan emberért, a kinek a nyomát sem tudom követni, a kinek a lépéseit csak azért látom ingadozóknak, mert magam ingadozom. Most már tisztában vagyok vele — magyarázta ki magát, — hogy nagyot tévedtem a megítélésében, a magam mértékét alkalmaztam rá, mert velem egyenértékűnek hittem, holott ő más, egészen más, mint mi többiek, ő már végigélt egy életet és most a másodikat éli...

— A turáni eszmének él, — jegyezte meg Ottó, csak hogy mondjon valamit.

A leány tagadólag rázta fejét.

— Nem a turáni eszme az ő második életének főtartalma, az csak következmény. Az ő újjászületését annak köszönheti, hogy legyőzte az indulatait, mindenről le tudott mondani, a mi kedves volt neki s lemondásából új lelki értékeket vont ki, a melyek mellett eltörpülnek a régiéi, mert azok a viharok ellen nem nyújtanak biztonságot.

Ottó mindjebben elborult. Mennél jobban tárgult menyasszonya másért lelkesedő szíve, annál inkább összeszorult az övé.

— Maga nagyon ismerheti Edust, Miczi, — szólalt meg tompa hangon, kezébe ejtve csüggő fejét.

A menyasszony nem vette észre völgyény lelkü süppedését.

— Eljegyzésünk után ismertem meg, — válaszolta, — midőn sétálni vitt a parkba. Oh, — folytatta kezét halántékára nyomva, arcomba szökik a vér, ha visszagonodok rá, hogy mi szándékaim voltak vele. Fejembe vettem, hogy el kell vennie azt a táncosnőt. Azt hittem, hogy szereti s hogy csak a boldog szerelem adhat akkor még elhibázottnak hitt életének új fordulatot. Azt hittem, támogatásomra szorul, gyengének láttam azt az embert, a ki mindnyájunknál erősebb s senkitől sem fog soha tanácsot kérni, ha valamit akar... Mi volt az eszemben! — fakadt ki végül. — Mi közöm volt hozzá akkor, a mikor még haragudtam is rá, hibásnak, veszendőnek hittem! A szent akaratam játszani?

— Talán a szerelme emléke ösztönözte, — nyögte ki kínosan a férfi.

A leány arcát előntötte a vér. — Akkor még nem tudtam — mondta nyíltan völgyény szemébe, — fogalmam sem volt róla, hogy valaha is szerettem.

Nem vette észre, hogy elárulta magát.

Bezzeg észrevette a völgyénye. Elsápadt. Egy ideig küzdött magával, szőljön-e, végül is féltékenysége legyőzte a habozást.

— Oh, Miczi, Miczi, ha ez így van, akkor maga, ha öntudatlanul is, abban a pillanatban szeretete meg igazán Edust, mikor megismerte őt, tehát egy órával az eljegyzésünk után.

A meztelen szó arcába csapódott a leánynak. És hiába erőlködött, nem tudta visszaverni. A mit tagadott, a mi arcát hervasztotta, szeme ragyogását vette, jellemét megingatta, a sejtelmes párkák, a mik titkos rejtekükből szövegették, irányították jövő élete összekuszált fonalát, észre szeme előtt termettek s nem tagadták többé a valót; igen, eljegyezték magad egy derék férfival, de egy óra múlva rá, lélekben másnak lettél a menyasszonya.

Tudatra ébredése oly megrázó erővel markolta meg a leány szívét, úgy megrémült szegény teremtés önmagától, midőn álmító álmából a könyörtelen valóra riadt, hogy elvesztette eszméletét.

A férfi agyába beleszúrt a fájdalom. A fájdalommal együtt irtó rohamban, mint az enyészet viharja átszárguldozott rajta régi emlékei: a tizenhárom éves Miczi fehér válla, a mit megszíván, örök időkre megittasodott, mint tündér esőkjától a mesebeli gyalogszékely; elefántok, sakállók, tigrisek rohantak a dsungelen keresztül-kasul, a halál ott kóválygott körülötte, legyőzte; hét évet ölt meg ráadásul, százaszoros áron vásárolt magának boldogságot...

Pillanatig tartott, míg elkészült élete mérlegével, reményei leltározásával, aztán teljesen tisztában volt, mit várhat a jövőtől. Tisztában volt a kötelességével is. Fölkorkant, de a másik pillanatban már nem zúgódott sorsa ellen. Teljesítette a mit ráért a Végtel. Fölkorkant a leányt medveszerű, lompos óvatossággal (talán nem is földi lény volt az a fehérség, a mi örvényes keblén pihent, hanem csak aféle ködfoszlánykép, képzeletszülte hableány), ölbevette menyasszonyát, párszor meghimbálta, magasra emelte, meg visszajettette, aztán jutott csak észébe, hogy segítségért kiabáljon.

A leányt öt percz alatt eszméletre hozta a komornája (szülei szerencsére nem voltak otthon), — a férfi ott örködött felette s midőn kinyitotta szemét, halotthaloványan, de biztató mosolylyal az ajkán, lértédel melléje.

— Hogy érzi magát, Miczi? Legyen vig, minden rendbejön.

Kezet csókolt, el akart menni. A leány nem eresztette, belekapaszkodott.

— Ne menjen — könyörgött, — ne hagyjon egyedül, mert félek magamtól; biztasson — kérte szívzaggató hangon — maga oly nagy, oly erős és én oly hitvány, oly gyöngye vagyok.

A medve leült egy számolýra, volt menyasszonya lábához. Neki evolt. És hozzáfogott a biztatáshoz, a mint egyéniségétől tellett, ügyefogyottan, lomposan. Két ujjá közé fogta, a nélkül, hogy lehúzta volna, a leány jegygyűrűjét.

— Ez most addig marad itt, a míg maga akarja, nekem mindegy, nekem minden mindegy, én mindenbe belenyugszom.

Igen fegyelmezett agya lehető a nagyúrnak, mert még az is észébe jutott, hogy megkerje a komornát, ne szóljon az esetről a szülőknek.

— Csak múlt rosszul volt, ne ijessze meg szegényeket... Semmit sem kell elhamarkodnia — támogatta aztán a magával tehetetlen leányt — még három hónapod van, az alatt ki lehet találni egyet s mást, történhetik is valami, a mi elejét veszi a komplikációknak, egyszerűen azt szeretném, hogy nyugodt lélekkel, emelt fővel kerüljön ki az útvesztőből, a melybe beleragadt a hited, a szíved.

A leány nem bírta ki ezt a megalázó nagylelkűséget.

— Ne beszéljen így, inkább rázza meg a csuklómát, dobja el a kezemet, mondja hogy megcsaltam, hogy hitzegő, álnok teremtés vagyok.

— De nem az, nem az, — hebegte a férfi, — csak tévedett. Ki ne tévedne? Én sokkal hibásabb vagyok, mint maga... Húsz év különbség... és maga ragyog, mint a reggeli nap... és én szürke és komor vagyok, mint a borús alkonyat... tudom, éreznem kellett volna. Ha akarja, — tette hozzá hirtelen fordulattal — szólók Edusnak.

— Nem, ne! — tiltakozott a leány hevesen.

— Miért ne? — eszelte a férfi. — Ő a maga igazi párja... ezekután már maga sem tévesztheti el; érezheti, hogy Isten akaratával áll szemben.

— Nem, ne! — ismételte a leány, — én vagyok az utolsó, ha egyáltalában van valaki, a kinek joga lenne az ő hősies lelke ki tudja mily megpróbáltatások, szenvedések árán szerzett nyugalmát megzavarni, az utolsó, igenis, mert most már tudom, érzem, de meg is mondta, hogy miattam hasonlott meg a társadalommal, az egész földi léttel; azért kicsinyel itt mindent, mert neki mindennél több volt, a mit bennem vesztett; azért kerestek magának új megjelöltési alapot a kék aetherben, a rózsaszínű felhők mögött. Nem, nem — nyögdecsele a leány, kezét tördelve — most már, hogy megtalálta új hazáját s lelket cserélt benne, én a magam törőtszárnyú, fakó lényével nem tolokodhatom hozzá, hogy visszarántsam a szürkeségbe, — nem.

— A mint akarja, — dörmögte a medve, — van még idő, a viszonyok változhatnak, mint mondtam, közbejöhet, történhetik valami... Igaza van, Miczi, semmit sem szabad elhamarkodni.

A leánynyal maradt, míg meg nem jöttek a szülők. Azok már semmi változást nem vettek észre a boldog völgyényen. Megkérdezték tőle, mennyire haladt a váralliai építkezés. A figyelmes nő mosolyogva felelt: — Kész lesz idején.

A lányukban is csak örömlük telhetett a szülőknek. Miczi két kézzel, könyvelábadt szemmel búcsúzott völgyényétől. (Oh, Ottó, Ottó, mily nagy, mily csuda ember maga!) A szülők összesmosolyogtak és konstatálták: A leány nagyon szerelmes, csak eljönne már az az esküvő napja.

Ottó egyenesen a Bristolba ment Belényessyektől. Edust nem találta otthon, Juana fogadta...

— Hogy van Edus?

A leányt kissé meglepte a kérdés.

— Úgy tudom, sokszor találkozunk, magát nagyon szereti.

— Én is szeretem őt, szívből szeretem.

— Együtt dolgoznak, együtt lelkesednek, úgy-e?

A férfinak leesett az álla. Valamire gondolatott.

— Együtt — mondta — minden, mindenben együtt, azaz hogy ő elől megy, én meg követem.

— Neki nagy szerepe lesz ebben a nemzeti mozgalomban? — kérdezte a leány büszkén, boldogan.

— Öneki mindenütt csak nagy szerep juthat. Ő parancsolásra és győzelemre született.

— Ő lesz a vezér?

— Ha akarja: ő lesz a vezér.

— Úgy látszik, nem akarja — mondta Juana, — előttem úgy nyilatkozott, hogy még nem találták meg a vezért, azaz a prófétát, mint ő mondja. Hogy most keresi, de nehéz lesz megtalálnia; mert nemcsak nagy kvalitásokat követel az eszme a megvalósítójától, hanem egy megdöbbentő abnormis rendkívüliséget is.

— Miféle rendkívüliséget?

— Arról hallgatott monsieur de Morvay.

— Nekem sem szolt semmit.

— Talán magára gondolt, — vélte a leány.

— Bennem nincs semmi rendkívüliség — állította a férfi komolyan.

Kopogtattak az ajtón. A szobapinczér belépett ezüstláccsal a kezében. Juana átvette s ránta levő névjegyet s egy ideig gondolkozva nézett maga elé.

— Sirdar Gauri-Singa, a hindu herezeg; ismeri?

— Még Indiából — válaszolt Ottó, — halottam, hogy most itt telepedett le.

— Fogadjam?

— A mint jönnek látja.

Egy percz múlva belépett a keleti fejedelem. Korrekt, európai dreszben. Mélyen meghajította magát a leánynak s ismergetni kezdte Tormássyzt. Az kezét nyújtott neki.

— Nem emlékszik rám?

— Ön az? — kérdezte a hindu apathikusan.

Ráismertem a hangjáról. Azt hittem, meghalt.

— Nem csudalom, — jegyezte meg Ottó.

— Mi történt önnel Indiában, hogy halott híre kelt? — érdeklődött Juana.

Ottó nem szeretett magáról beszélni.

— Sok minden...

A sirdar már többet mondott.

— A grófnak az volt a híre, hogy keresi a halált. Anyai bizonyos, hogy nekem a legképtelenebb veszedelmeknek is. Egymagában cserkészve, vadászott a tigrisekre s két óra hosszat vitt az ölében egy kolerában megbetegedett leányt, a világszép Jümmát.

Tormássy azt se szerette, ha mások beszéltek róla.

— Mindegy az, — vágta el a sirdar szavát, — a valószínűség mégis az, hogy nem kereshettem komolyan a halált, mert azt megtalálhatja az ember, ha akarja, bármely pillanatban és bárhol.

— A dolog, — állította a hindu herezeg, — nem olyan egyszerű, mint ön gondolja; a legtöbb halálkeresőnek az utolsó pillanatban jut eszébe, hogy itt felejtett valamit, a mit igen fontosnak tart s hogy érte mehessen, visszakönyörgi az életét.

Juana megsokallta a sötét beszéditárgyat. Összeborzongott. Nagyon fiatal volt s még nem szenvedett eleget: félt az elmúlásnak a gondolatától is.

A két férfi a lelkébe látott; s mintha ugyanazt gondolta volna mind a kettő; egymásra nézett s szánakozólag mosolygott. Úgy látszik, mindketten halálpártiak voltak.

A sirdar aztán nem is maradt tovább, megkérte Juanát, figyelmeztesse Edust, hogy ne felejtkezzen meg az ígértéről, aztán elköszönt.

— Leküzdhetetlen ellenszenvet érzek ez ellen az ember ellen, — mondta Juana, midőn magára maradt a gróffal.

— Miért? — kérdezte ez.

— Magam sem tudom. Valami démoni van a szemében, féltém tőle Edouardot.

— Ártalmatlan ember az, — jegyezte meg Tormássy, — s teljesen jóhiszemű. Az a meggyőződése, hogy a földi létnek csak egy reális célja van: a túlvilági élet előkészítése. Úgy véli, megtalálta az összeköttetést, azt ápolja folyvást, egyéb nem érdekli. Sok ilyen ember él Indiában.

— Akkor, — állította Juana, — csakugyan van okom tőle Edouardot féltennem, — csak elképzelni is borzasztó, hogy valaki ily üresnek találja az életet.

— Borzasztó, — hagyta helyben Ottó, — de némely esetben csakugyan üres az élet. Azonban — tette hozzá, — Edusnak nem lesz az soha.

Most Tormássy is búcsúzott.

— Legyen szives, madame, kérje meg Edouardot a nevemben, látogasson meg minél előbb, mindig otthon talál.

Nem kellett Juanának az üzenetet átadnia, Ottó hazaérkezvén, szobájában találta barátját.

— Nálam voltam...

— En meg itt vártam rád, fontos beszélni valóm van veled.

— Állok rendelkezésedre.

— Elhatározásra jutottam — kezdte Morvay, — bejárom a turáni népek országot, összeköttetésbe lépek vezetőikkel.

— Tormássy bólintott.

— Turáni misszió?

— Igen, egy expedíciót tervezek, már el is készülttem a programjával.

— Nos?

— Nos?

— Az expedícióhoz pénz kell: vedd meg a birtokomat.

Tormássy nem mutatott meglepetést, mindazonáltal gondolkodott egy ideig. Leült és tenyerére fektette állát.

— Meggondoltad? Nem hagyta itt valamit? Edus hátraszegette fejét. Kinyújtott karjával belesöpört a levegőbe.

— Meggondoltam és nem hagytam itt semmi olyast, a mit magammal ne vihetnék; szabad vagyok! — vágta ki diadalmas örömmel.

A medve fejét rázta és dörmögött.

— Biztos vagy benne? Nincsenek kötelezett-ségeid?

— Nincsenek.

— Juana?

— Ő, ha akar, velem jöhet.

— S ha nem akar?

— Akkor úgy sines rám többé szüksége, — jelentette ki Edus. — Vedd meg a birtokomat, — kérte újból — nekem van pénzem.

— Van pénzem és megveszem a birtokodat, — mondta Ottó meggondoltan, szinte tagolva a szót, — de csak egy föltétel alatt.

— Nos?

— Ha megígéred, hogy itt maradsz még legalább két hónapig s azután megismételed a kérésedet.

— Miért kell nekem az a két hónapi határidő? — kérdezte Edus csudálkozva. — Olyan embernek ismersz te engem, a ki meg szokta bánni az elhatározását.

— Nem ismerlek olyannak.

— Akkor miért habozol? A birtok értékes; másnak is eladhatom.

— Azt ne tedd, Edus.

Morvay vállat vont.

— Érthetetlen vagy — mondta, — hiszen tudod, hogy az a birtok úgy is elfogyra pár év alatt, nekem nem kell.

— Tudom — mokaeszkodott a medve, — de várj két hónapig.

— Újból kérdem: minek nekem az a két hónap?

— Nekem elsősorban nem a birtokod kell, nekem az a két hónap kell elsősorban.

(Folytatása következik.)

REFORMÁTUS ISTENTISZTELET A RAJVNALBA INDULÁS ELŐTT. (2-ik huszárezred.)

A taraczk a hegy fölött lő át.

24 CZENTIMÉTERES TARACZKJAINK.

A taraczk irányítása.

A 24 CZENTIMÉTERES ÚJ ÁGYÚNK.

A hadvezetőség engedélyével bemutatjuk olvasóinknak legújabb rendszerű ágyúinkat, a 24 centiméteres kaliberűeket, melyeknek tüze készítette elő főkép a galicziai diadalmas előnyomulásunkat s a melyeknek még létezéséről sem bírt eddig tudomással a közönség.

A most dúló háború hozta meg azt a tapasztalatot, hogy a lövészárkokban meghúzódó ellenséggel szemben az eddigi tábori ágyú nem eléggé hatásos. A különböző nemzetek ilyenmő ágyúi körülbelül 7—8 centiméter kaliberrel bírnak s a belőlük kilőtt lövedék vízszintes (illetve csaknem vízszintes) irányban halad egyenesen a célja felé. Az esetben sem tesz nagy kárt az ellenségben, ha kitűnően volt irányozva s egyenesen a lövészárkok taraját érte, mert legrosszabb esetben is csak le kell kissé hajolnia a katonának, hogy feje fölött haladjon el a golyó. De ily kitűnő lövés az ily ágyúból nem mindég sikerül s még ritkábban sikerül úgy tempirozni a srappelt, hogy az pontosan az ellenség feje fölött vagy kevéssel előtte robbanjon szét. Már pedig csak akkor van hatása. Ez volt az oka, hogy ezeket a csakis mozgó csapatok ellen kitűnő ágyúkat

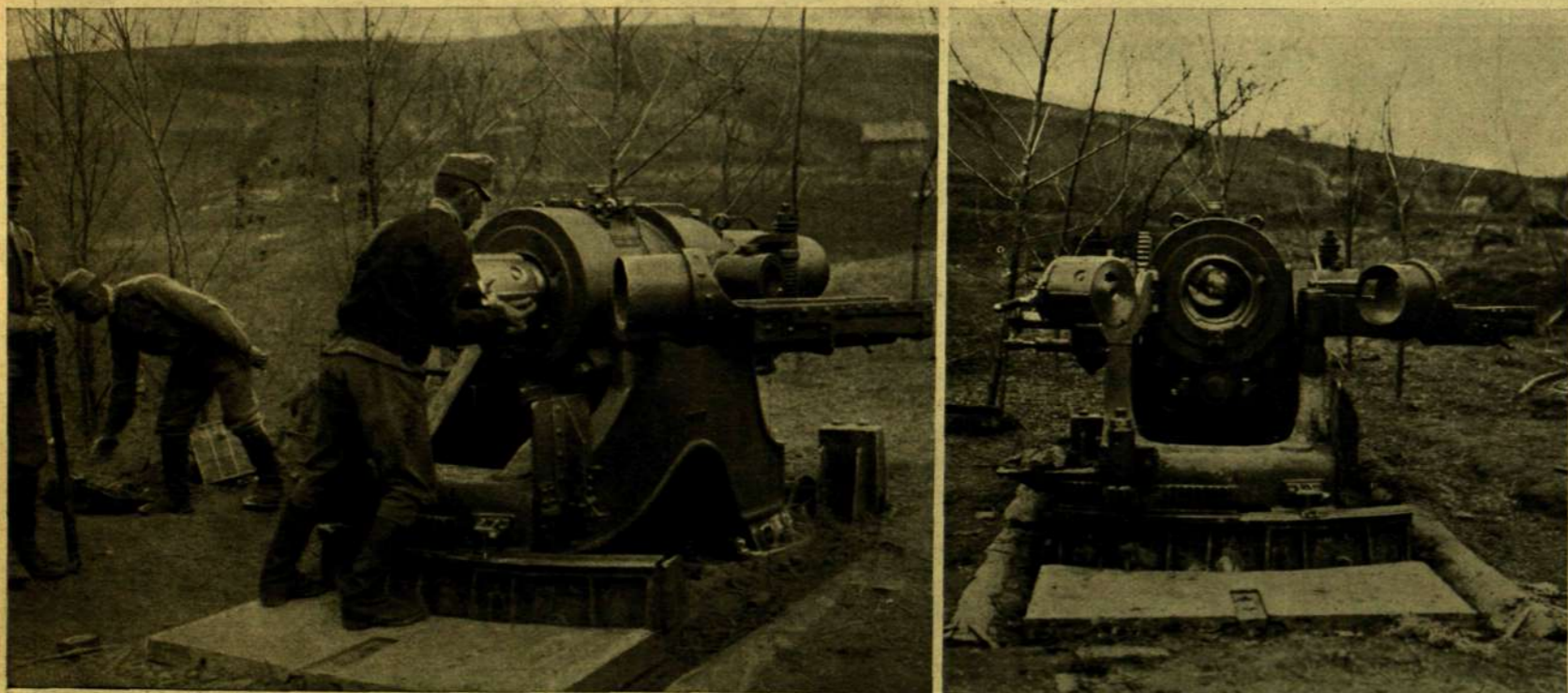
ebben a háborúban csak ritkán használhatták, miután mozgó csapatok csak kivételesen mutatkoztak az ellenség előtt. Ellenben a taraczkok és tábori mozsarak a lövészárkok ellen is jól használhatók. Ezeknek lövedéke iv alakú pályát ír le s ha jól volt irányozva, fölülről lefelé esik bele magába a lövészárkba, a hol elrobban. Természetesen annál nagyobb lesz a pusztító hatása, minél nagyobb maga a lövedék és annak robbanó anyaga.

Tábori czélokra eddig nálunk nem készítették nagyobb kaliberű ily ágyúkat, a 15 centimétereseknél. Megváltak ugyan a 30 és feleseink, a melyeket már többször volt alkalmunk bemutatni olvasóinknak, de ezek eredetileg várcstromokra s tengeri hajók elleni partvédelmi czélokra készültek s dacára annak, hogy automobilokra vannak felszerelve: nyílt csatában nehézkesek és csak ritkán használhatók. Voltak azonfelül — mint a hogy most már szabad volt kiírniuk a haditudósítóknak — saját rendszerű, a németekétől különböző 42 centiméteres ágyúink is, de ezek nyílt csatában eddig csak egyszer szólalhattak meg, éppen ennek a mostani offenzívának a bevezetésekor. Ezek igen nehezen mozgathatók egyik helyről a másikra s azért csaták eldöntésében

csak kivételesen vehetnek részt — ámbár hatásuk ilyenkor egyenesen bámulatos.

Ezeknek a nagy lövegeknek nem is kell a célzt pontosan találniok s mégis pusztítanak, mert romboló hatásuk, a mint felrobbannak, nagy területre terjed ki. Ha nem hullanak is éppen a lövészárkba, hanem valamivel előbbre vagy valamivel hátrább esnek, mély gödört váj az exploziójuk s nagy körben elpusztítanak minden élet. Annál nagyobb — természetesen — ez a kör, minél súlyosabb a lövedék.

A folyó háború alatt szükségesnek mutatkozott az elmondottaknál fogva olyan ágyúkat szerkeszteni, melyek könnyebben szállíthatók legyenek mint a 30 és felesek, ellenben nagyobb kaliberűek legyen, mint a 15-ösöknek. E czéllal konstruáltak legújabbban a 24-eseket, melyekkel oly nagy hatást értek el Gorliczénél és Tarnovnál mindjárt első alkalmazásuknál. Ezeknek a pályája is ivalaku. Fölfelé lönek belőlük a cél irányában, úgy, hogy golyójuk a közbeneső hegy fölött is átrepülhet s mégis eléri rendeltetése helyét. A mint ily kilövést képünkön is láthat az olvasó. Ezek az ágyúk minthogy aránylag könnyűek, a csata alatt is változtathatják helyöket. Egy nagyon értékes fegyvert kapott bennök eddig is igen kiváló tüzérségünk.

A taraczk töltése.

24 CZENTIMÉTERES TARACZKJAINK.

Lövés után megvizsgálják a taraczk csövét.

A TARACZK A LÖVÉS PILLANATÁBAN.

A TARACZK TÖLTÉSE.

HÁBORÚS HULLÁMOK.

— A gyűjtogató költő. —

Franciaországban Maurice Barrés dolgozta föl magát a háború ügyszólván hivatalos poétájának — prózában, mert ő találta el legszerencsésebben a gyűlöletnek azt a hangját, a melyet Páris népe a magáénak érez. Egy ropant népszerűség koszorújában kapta meg a bankárból lett fiatal akadémikus azt az autentizitást, hogy a francia nemzet nevében káromkodhassék és szentelje a németek gyalázásának minden, nem közönséges stílus-készségét. E koszorú párjának egy másik latin, de ezáltal nem háborús állam harezi pártja részéről szintén Párisból jelentkezett aspiránsa. Szintén poéta és mint ilyen Maurice Barrés-nál régibb és nagyobb hírnévű, Gabriele D'Annunzio. A nagy száműzött, a ki most egy különös rendeltetésű fáklyával a kezében tért vissza elhagyott hazájába, hogy azt a máglyafüzet, a melyet Garibaldi emlékére gyűjtött a kegyelet, nemcsak magasabb, de ha lehet, szélesebb lángolásra is táplálja.

D'Annunzio földadata nagyobb volt a Barrés-énál, a ki már készen találta az óriási tüzet, sokkal többre is elegendőt, mint arra, hogy egy friss népszerűségnek még akkora nagy darab pecsenyéjét meg lehessen sütni rajta. A minthogy Maurice egyáltalában pártfogoltabb gyermeke a szerencsének, mint Gabriele. A francia író, mint egy régi bankár-család gyermeke, már a bölcsőjében találta egy kellemes csoportját azoknak a millióknak, a melyeket boldog szerelmi házassága egy akadémikus nábob leányával nemcsak új milliókkal, de egy esomó halhatatlan új rokon szavazatával is fokozott. Ez a morális tőke gyorsan kamatozott. Barrés még nem volt negyven éves és már halhatatlannak vallhatta magát, az Institute pálmaleveles frakkjában.

Gabriele, egy szegény pescarai kishivatalnok fia, nem ilyen sima útját találta az életnek. Neki egy küzdelmes ifjuság rengeteg viharát kellett kiállani, a míg sok munka, sok siker, sok botrány, sok bukás és sok úgynevezett egyéni produkció után, mint világhírű író és mint világhírű — közadós hagyhatta el forogtatos haraggal a szívében és mint akkor megírták a világ összes lapjai, a podgyászokcsiban közel kétszáz bőrönddel, megátkozott hazáját. Mert Gabriele D'Annunzio, a ki most hét

Balogh Rudolf jövetele.

Szögédsi népfőlkelő gazda a lövészárkban
(Csak dohány lőgyön, akkor minden jól vagyon!)

szakaszos himnuszszal a táskájában tért vissza, ezelőtt hatodfél esztendővel dühös és keserű átkokkal az ajkán viharzott el Itáliából. A mit most egyetemes áldással áraszt el, akkor részletekben átkozta ki drága, szép hazáját. Az első, a kisebb átok *Firenzének* szólt, a hol mint képviselőjelölt a *Fuoco* hirdett sikere után megbukott. A másik, a nagy átok, mint egy kettős baleset megtörtlése szakadt az egész huszita Itáliára. Ezt pár évvel ama sajnálatos követválasztás után a *Nave (Hajó)* című irredentista szindarab bemutatója követte. A nagy nemzeti dráma anyagi sikere ugyanis messze mögötte maradt azoknak a szárnyaló, szép és sürgős reményeknek, a melyeket a di-esőséges költő hitelezői fűztek hozzá. A világ egyik legnépesebb hitelezői gyülekezete ultimátumot küldött a legszebb szavak és gondolatok királyának, a ki nem a legszebb szavai-
val és egy rettenetes elhatározással válaszolt.

A ruhátára legnélkülözhetlenebb részét szá-nyolezvakét ládába csomagolva, palotája, műkínesei és átkai hátrahagyásával, örök tartózkodásra Párisba utazott.

Azóta Párisban él D'Annunzio és föl kell tenni, hogy új hazája bőkezűbben hódol fejedelmi tehetségének, mint a hogyan a szegényebb régitől kitelt. Mert se szorgalmasabb, se igénytelenebb azóta nem lett. Egy tékozló nagyherceg életét éli, fényben, díszben, szereplésben, a nélkül, hogy évek sora óta csak egy nevezetes sikerét lett volna módjában följegyeznie a hódolattal figyelő irodalomtörténetnek. A miből nyilvánvaló, hogy Franciaország teljes terjedelemben értékelni tudja a di-esőséges vendéglátás szerencsését. Gabriele D'Annunzio épp oly fényes, de kevésbé zaklatott életet él Párisban, mint a milyet élt Rómában és most, a mikor hazafias bűnbocsánattal a szívében Franciaországból Olaszországba utazott, a borzalmas harezi zajba, a melyet maga mögött hagyott, nem vegyül az a különös dobszó, a mely a költőnek rettenetesebb, mint az ágyúdörgés és a mely, mikor Itáliából Franciaországba utazott, dühörögve visszhangzott a lelkében.

D'Annunzionak tehát bőséges oka van rá, hogy szeresse Franciaországot. Ez az ok jogot ad neki, hogy gyűlölje Németországot és gyűlöljön minket. De egy dologra a poétának se oka, se joga nem lehet. Arra nevezetesen, hogy régi hazájának ugyanazt a sorsot kívánja, a melynek az újban, ha kíváncsi volt rá, akár szemtanuja is lehetett. Hogy ilyet akarjon, ahhoz nemcsak túlságosan kell szeretnie Franciaországot, a mely most oly irtózatosan vérzik és szenved, de túlságosan kell gyűlölnie Olaszországot is, a melyre egy hasonló sors veszedelmét csalogatja. Ez a szerep: a költő, a ki nem gyűjt, hanem gyűjtogató, rettenetes és riasztó. Kényszerítő ok nélkül a tűz és vas minden borzalmát, pusztítását, gyászt és nyomorúságát hívni arra a földre, a melyen bölcsője ringott, ez nagyobb megtévelyedés, mint a melyet egy exaltált lélek legvastagabb má-mora is menteni tud. Herosztratesz az irigységnek minden poklánál tüzeesebb kínjait szenvedné, ha a *quartói* gyűjtogató D'Annunzio sikeresebb művének bizonyulna, mint eddigi drámái az utolsó esztendőikben.

Szőlősi Zsigmond.

MUNICIÓS OSZLOP.

AZ ÉSZAKI HARCZTÉRŐL. — Balogh Rudolf, a harcztérre kikéldött munkatárunk felvétele.

1. Telefon-vezeték kitérése a harcztérén. — 2. Egy rommá lőtt orosz-tengyelországi kőszög a Nida-folyó közelében. — 3. Ágyú fedezékben. — 4. Az ellenséget figyelő parancsnok a lövészárkban. (Előtte egy spanyol lovas.)

AZ ÉSZAKI HARCZTÉRŐL. — Jály Gyula, a harcstérre kikéldött munkatárunk felvétele.

MEGERŐSÍTETT HADÁLLÁSOK. (A völgy közepén ívalakban a mi volt lövészárkaink, előttük drótsóvénnyek.)

KILÁTÁS AZ ONDAVA-VÖLGYÉRE ALSÓ-OLVA FELÉ. (Az országot mellett fonyóágak vannak leszírva.)

A HONNAN CSAPATAINK KIVERTÉK AZ OROSZOKAT. — Jely Gyula, a harcstérre kiküldött munkatársunk felvételei, melyek egy héttel előnyomulásunk előtt készültek.

ŐRSZEM AZ ONDAVA PARTJÁN.

MEGFIGYELŐ ÁLLOMÁS EGY ZEMPLÉNI HEGYTETŐN.

A HONNAN CSAPATAINK KIVERTÉK AZ OROSZOKAT. — Jely Gyula, a harcstérre kiküldött munkatársunk felvételei, melyek egy héttel előnyomulásunk előtt készültek.

A MARSALAI EZER MAGYARJAI.

Géna mellett, Quartóban leleplezték a marsalai ezer emléksobrát és D'Annunzio volt az ünnep szónoka. Az olasz király nem jelent meg s táviratban hódolt Garibaldi emlékének, az olasz kormány távol maradt. A nemzetközi helyzet miatt, így szült a minisztertanács határozata, a kormányt egyetlenegy tagja sem hagyhatja el Rómát. A marsalai ezer hős emlékműpépéről hiányoztak az olasz egység magyar bajnokai is. A régi magyar hősök, kik 1860 május 11-iken Marsalánál partraszálltak Garibaldival, hol vannak már? S hol vannak a vereségek, hol a piacentzai huszárok, meg a többi magyar szabadsághős, Garibaldi fegyvertársai? Ötvenöt év múlt el a nagy küzdelem óta s immár egy végtelenül nagy temető rejti a Garibaldi-emlékek javarészét. A Garibaldi-emlékeket, melyekről most, Párisból jövet, a híres D'Annunzio szónokolt.

Az olasz egység magyar bajnokai is abban a nagy temetőben pihenek, már csak nagyon kevesek kivételével. Telegi Sándor, Frigyesi, Éber Nándor, Scheuter-Darbay, a capuai hős, Türr István altábornagy, a marsalai ezer vezérkari főnöke, porladnak mind, kissé talán már emlékeztünkben is. Utoljára talán most négy esztendeje történt róluk megemlékezés, 1911 május végén és július elején, mikor az olasz egység ötvenéves jubileuma alkalmából kongresszusra hívták össze Nápolyba a még élő Garibaldistákat. Tisztelettel és hálával emlegették őket s a többieket: Ihász Dániel és Földváry Károly ezredeseket, Tüköry ezredest, ki Palermo ostrománál halt meg hősi halállal (e város egyik fővezérjéről róla nevezik most is Tüköry-utcának s van egy Tüköry névre keresztelt olasz hadihajó is), Donyov ezredest, ki elvesztette féllábát a voltornói csatában, Vetter altábornagyot.

És Bethlen Gergely grófot, a piacentzai huszárok ezredesét. Ennek a piacentzai huszárezrednek érdekes története van. 1859-ig, mint tudjuk, volt egy magyar légió Olaszországban.

Ihász ezredes, Kossuth barátja állt az élén. Mikor a szabadságharcosok keserűségére megkötötték a villa-francoi békét, ütött a magyar légió órája: feloszlatták. Sok magyar tért vissza akkor hazájába. De volt a magyarok közt vagy kétszáz huszár, a ki sehogyan sem akart tágitani a szabadság ügye mellől. Ezekből alakult meg azután a híres piacentzai huszárezred. Ragyogó daliák voltak régi Rákóczi-korabeli uniformisukban. Nem volt ezred népszerűbb, mint ők, az olasz nép szemében. Tisztjei háromnegyed részben magyarok voltak s a legénység zöme is magyar. Az olasz előkelő ifjak pedig versenyztek egymással, hogy ennek az ezrednek a sorába juthassanak.

Bethlen ezredesnek volt reá gondolja, hogy esorba ne essék ezredének magyar karakterén. A zenekarát ő maga tanította be füttyszóval a magyar nótákra s miután az ezred, olasz szokás szerint, zenszóval vonult a templomi misére, a Rákóczi-marstól, a Kossuth-nótától, a Klapka-indulótól s a legszebb magyar daloktól visszhangzottak a régi tiszteletreméltó egyházak boltívei. E hazai hangok zenéjével vonultak a piacentzai huszárok 1860 június első vasárnapján, a statutum ünnepén, Viktor Emánuel szárd király, a mostani olasz király nagyatya elé. Ezredesük nagy hatással mutatta be őket. Ő maga előrelovagolt fehér paripán, lovát térdre ejtette, midőn a király elé ért, aztán parancsára elvonult az ezred a gyönyörű látványtól elbűvölt király előtt, ki elragadtatásában majd hogy meg nem ölelte vitéz magyar ezredesét. És dícsérte a többi magyar tisztet: Simoncsicsot, Zsurmayt, Mihalovicsot, de nem győzte eléggé magasztalni az ő gyönyörű Rákóczi-daliáikat sem.

A mi Garibaldit illeti, ő kezdettől fogva nagy hűve volt a magyaroknak, készen reá, hogy ha elérkezik reá az idő, harezol az ő ügyükért is. Barátai, bizalmasai, tanácsadói közt mindig voltak magyarok. Türr Istvánt Nápoly katonai és polgári kormányzójává tette. A népszavazás előtt, mely Viktor Emánuel az egységes Olaszország királyává volt válasz-

tandó, itt került szembe a magyar kormányzó a mazzinista Crispivel, ki köztársasági ember létére mindenáron meg akarta akadályozni a plebiszcitumot. Türr megfenyegette, hogy kitasítja a városból, ha nem hagy fel az izgatással. A népszavazás azután megtörtént. Résztvettek benne a magyar katonák is, lelkes hívei mind Viktor Emánuel királyvá választásának.

A plebiszcitum után Garibaldi vereséges serege feloszlott, de a magyar légiót meghagyták, érdemeinél fogva, mint önálló csapatot *legione ausiliarie ungherese*, magyar segélysergnek néven. Azonkívül, a magyar komité hozzájárulásával, a turini királyi hadügyminisztérium rendelkezett vele s az olasz hadseregnek ez a kiegészítő része magyar nemzeti lobogóval és címerrel s magyar vezényszó alatt szolgálta az ország ügyét.

Két évvel utóbb Garibaldi, mikor újból fegyvert fogott és összegyűjtötte önkénteseit Dél-Olaszországban, a következő levelet írta a tétlenségre reáunt s fellázadt magyar legionáriusokhoz:

Palermo, 1862 július 14.

Kedves barátaim!

Fájlalom meg nem érdemelt helyzetüket s el fogok követni minden lehetőséget érdekében. Ne okolják szegény országotam az igazságtalan eljárásért, mely önöket érte. *Olaszország és a nemes Magyarország szoros és feloldhatatlan kötelekét a szabadság harcsterin köttötték meg* — s ha valamely gonosz nem ismeri el e testvériség jogcímét, az *olasz nemzet nem felel el soha, hogy mivel tartozik hősi magyar testvéreinek*. Önökkel fogok harcolni a népek szent ügyéért és tán még előbb, mint hiszik.

Tartsanak magukénak, a míg élek.

G. Garibaldi.

Magyar testvéreimnek Nápolyban.

A quartói ünnepen vajjon gondolt-e valaki az olasz szabadság magyar hőseire és Garibaldi szent fogadalmára?

Balla Mihály.

EGY KIS SZIVERŐSÍTŐT VÁSÁROL A HUSZÁR. — Balogh Rudolf, a harostérre kiküldött munkatársunk felvétele.

EGY BOMBA TÖRTÉNETE.

Leongyel regény az 1905-iki lengyel forradalmi mozgalmak idejéből. (Folytatás.)

Írta STRUG ANDRÁS.

A paraszt leugrott a kocsirol az urasági földre, a melynek szélén haladtak, összeszedett néhány esomó száraz löherét, beledobta a kocsiába és kényelmes ülést csinált belőle.

— Most majd kényelmesebben lesz ezzel a zsákooskával. Beledugjuk ide, akkor nem látni.

— De hogy fogja magát érezni a lopott löherén?

— Hadd járuljon hozzá a gróf úr is valamivel. Ha a párt számára való, akkor nem lopott jószág.

— A maga lovai eszik meg.

— Most azok is pártlovak. Fegyvert és tölényt szállítanak. Sokat kapott efféle?

— A mennyi kell.

A paraszt hallgatott egy darabig, aztán a lovához beszélt, majd meg az aratásról szolt, végre Marekhoz fordult és ostorával az útmenti bokrokat ütögetve szolt, a nélkül, hogy ránézett volna az elvtársra.

— Nem kérdeztem magától semmit és nem is kérdezek. A maga dolga. De ha valaminek történeti kell, itt nálunk, — akkor jobb volna velem beszélni róla, mielőtt a dolog itt nálunk Sterbeniczejében köztudomásúvá lett. Nem kíváncsiság...

— Beszélni valóm nincs róla. És ha szükséges volna, akkor legelső sorban kenddel fogom megbeszélni. De erre még ráérünk. Most különböző dolgokat viszek megörzés végett egy nyugalmas helyre. És utánam mások többet is fognak hozni.

— Elrejténi, azt lehet nálunk, a mennyit akar. Nálunk minden biztonságban van, akár egy ágyú is. Ha meg kell lenni, hát meg kell lenni... Mi meg azt hittük, nemsokára kezdődik.

— Mi?

— Munka. Mozgalom.

— Munkában nincs hiányotok: itt van az arató-sztrájk, azután van elég tudatlan embe-
reték, a kiket meg kell dolgozni, lesz egy fontos raktár megőrizni való és végül ki kell söpörnök a falból a rongy embereket. Mit akartok még? Nem elég ez?

— Igen, de mindez nem igazi munka. Mire megyünk vele, ha a legfontosabb nem történik meg? Fegyverek vannak, embereink erősek, mint a lovak, szivesen is tesznek az ügyért — és mégis csönd van. A fiatalok már nyugtalanodnak. Hiszen én megteszem, a mit parancsoltak és nem engedek meg semmit. De ha a párt azt akarja, hogy itt csönd legyen, akkor parancsolja meg nekik, azonnal, még ma, hogy a fegyvereket szolgáltatásuk be nekem. Mert

GRÓF KHUEN-HÉDERVÁRY KÁROLYNÉ BESZÉLGET A HORVÁT KATONÁKKAL.

rám magamra nem hallgatnak. Ha ez meg nem történik, maguktól fognak bele. Így áll a dolog.

Marekot nem nagyon érdekelte ez a szóbeszéd, mert előre tudta, hogy a falukon mindenütt ugyanazokat a panaszokat fogja hallani. Tudta, hogy az emberek meg kell győznie, meg kell nyugtatnia és különféle kihágásokért, melyek kétségkívül elő fognak fordulni, rendre kell utasítania. Elhalasztotta ezt alkalmas időre, másnapra, ha majd valamennyien össze lesznek gyűlve körül. A paraszt rövid megszakításokkal tovább beszélt, folyton panaszkodott és naivul ravasz módon próbálta Marekot szándékai irányába téríteni.

— Már csak azért is, hogy nyugodtan várjanak, kellene nekik egy kis engedményt tenni. Usak egy keveset. Például a csendőrokre ráijeszteni és elvenni a revolverjeiket, a bírót eldöngétni, mert gazember, egy-két kincstári kasszát meglékelni, — én már megdöngödnék róla, hogy minden az utolsó garasig a pártnak jusson. Egész csöndesen lehetne csinálni és minden ilyen ügy megkönnyebbülés lenne a paraszt számára s a pártnak is javára válna...

Az út egy sűrű bozótban vezetett át. A mészkö kiütöközt a domb szakadozott oldalain, mindenféle gyom tenyészett az út szélén buja módra. Minden oldalról kicsiny, tiszta patakooskák futtak elő és elszórtak a földben, köztük mint a kertben az ágyak, mindenféle bokrok csoportosultak. A levegőben ménta, méz és zöld növényzság szállongott.

LÓNAY SÁNDORNÉ AZ ÜDÜLŐ KATONÁK KÖZÖTT.

AZ AUGUSZTA-HAJÓ ELSŐ ÚTJÁRÓL. — Jelfy Gyula felvétele.

A már rég nem látott mezők és a szabad ég látása megmámorosította Marekot. A fű erős illata valami régen elmúlta emlékeztette és ismét a szívébe nyíllalolt az élet forró öröme. Elfelejtett mindent, a mi rossz volt, haszon nélkül való, undorító. Kilehelte a rothadt börtöni levegő utolsó maradványát s vele a halotti bölcseséget, a halál várását. Egy tiszta, derült nap a szabad levegő lett számára a boldog élet jelképe. Egy napig még élni rendeltetett — ezentúl nem akart gondolkozni, semmi többet nem akart tudni. Hát ezt a napot szabadon, gondtalanul kell eltölteni! Vidám lett, bátor, önfeláldozással tele, szép és fiatalos, mint ez a nyári reggel.

Minden, a mi mindennapi volt, kínzó gondok, elavult bánat, összezsongorodott. Eltávolodott, eltűnt, elveszett a világba azzal a vonattal a szeretett, ellenséges barát. Egyedül maradt vissza a világban, ezzel a paraszattal és a lelke megtelt hatalmas, telhetetlen szeretettel.

Mindig szerette ennek az Oravicznek az alakját, erőteljes, bátor megjelenését, beszéltes száját és félelmetlenül néző szürke szemét.

Mikor együtt volt vele, ha ránézett, egyre erősebbé vált a hite abban, a mit csinált. Marek ezerszer meg ezerszer olvasta, hallotta és kimondta a *nép szót*, jól értette ezeket az ügyeket és hű és odaadó volt irántuk, de csak ennek az egyszerű parasztnak a színe előtt ismerte fel annak a szónak az igazi jelentőségét, — nem a hogy az irodalomban, a vitatkozásban, a programmban kimondják, hanem a hogy ebben a kegyetlen, megfoghatatlan és az ember erőlködését kigúnyoló életben mutatkozik. Az ő közelében tudta csak a győzelem közelségét és távolságát, nehézségét és lehetőségét megmérni. És minden frázis és minden doktrina nélkül csak ekkor fogta fel igazán, hogy a proletár nem fogja porolyével a szerencsésjét kikovácsolni mindaddig, a míg a paraszt ekéjével ki nem szántotta magának.

Felismerte a paraszt erejét és gyöngeségét, értelmességét és tudatlanságát, előítéleteit és tisztánlátását — s egy napon, épen ez előtt az Oravicz előtt megragadta őt és megszilárdult benne a szeretet a paraszt lelke iránt, a hogy a munkás iránt, minden erőlködése ellenére sohasem sikerült neki igazán. Nem csodálkozott már rajta és nem nyugtalanodott miatta. Megerősödött benne a megismerés: itt, ezeken a tágas mezőkön, ebből a földből fog, mint a buza, az erőteljes katonák megszámlálhatatlan serege feltámadni. Itt a nyugalomban rejtett ősidőktől fogva az erő, a mely nélkül a városok viharos mozgalmi haszontalanul felőrölnének és tönkremennek.

Ezért jött ebbe a falusi csöndbe forró szavai-val és a fegyverekkel. Nyomában követte a halál, a felfordulás, az özvegyek és árvák sírása, az elítéltek gondolatai utolsó órájukban és sok-sok évi kényszermunka. A nyomában járnak a vereség kísértetei és a háború kegyetlen ál-

EGYVELEG.

* Az összenőtt ikrek. A természetnek az a szépsége, hogy némely ikrek összenőve jönnek a világra, szerencsére nagyon ritka. A feljegyzések szerint 1682-ben Hollandiában született egy olyan ikerpár, amely a homlokuknál nőtt össze. A sájnálatraméltó két lény csak tíz évig élt, mert mikor az egyik meghalt és a másikat operációval akarták tőle elválasztani, az operáció nem sikerült. A Rita-Krisztina nevű ikerpár (1750-ben) egyszerre halt meg tüdőgyulladásban, pedig csak az egyik volt beteg. Leghíresebbek voltak az 1811-ben született számi ikrek, Eng és Cseng. Ezek 63 évig éltek össze. Mindegyik meg- házasodott és összesen 22 gyermekük lett. 1874-ben Cseng meghalt és pár óra múlva testvére is követte őt a halálba. Az 1900-ban született ikreket, Rádkrit és Dódkit a híres párisi sebész, Doyen tanár szerencsés műtéttel elválasztotta egymástól.

Az ötvenéves Fonciére. A Fonciére Bistósító Társaság hétfőn délelőtt tartotta 50-ik évi rendes közgyűlését Kilyényi Hugó miniszteri tanácsos elnöke- lete alatt. Az intézeti jelentés beszámol arról, hogy a tisztviselők és szolgák közül 174-en vonultak hadba. A lefolyt évben az intézet összesen 22.681,493 korona 23 fillér díj- és illetékbévetelt ért el, a tartalékok összege pedig ebben az évben 47.393,806 korona 77 fillérre emelkedett. A mérleg 401,917 korona 29 fillér nyereséggel zárul, ebből 331,123 korona 02 fillér áll az alapszabályszerű levonások után a közgyűlés rendelkezésére. Ebből 200,000 korona 5%-os osztalékkul, 40,000 korona 1%-os felülosztalékkul, 49,668 korona 45 fillér pedig az igazgatóság és a tisztviselők nyereségjárulékkára fordították, a többi új számlára viszik át. A közgyűlés a nyereség felosztására vonatkozó javaslatot hozzájárult. Ngy Andor részvé- nyes indítványára ezután köszönetet szavaztak az igazgatóságnak, a választmányoknak, valamint Ribáry Mór és Sarbó Leó ügyvezető-igazgatónak, mire a közgyűlés véget ért.

HALÁLOZÁSOK.

Hósi halált haltak: SZARÁCS JÓZSEF, posta- és táviróféltiszt, tartalékos honvéddandagy, 37 éves korában, az északi harcztéren a komarniki mel- lett vívott csatákban. — LISZLÓ SÁMUEL, pénzügyi segédtitkár 86 éves korában, a Kárpátokban. — SPALDON ÁRPÁD, egyéves önkéntes, a kassa-oder- bergi vasut hivatalnok, a Kárpátokban, a Magu- ryene-hegy ostrománál 24 éves korában. — Dr.

MORVAI ISTVÁN, a szolnoki felsőkereskedelmi is- kola tanára, a 29. gyalogezred egyéves önkéntese, 26 éves korában, az északi harcztéren, Volosate mellett. — KEMENES MÓR, a 22. gyalogezred hadapródörömestere, néptanító, az uzsoki harcztékban.

Elhunytak még a közelebbi napokban: Iglió SZONTAGH SZANISZLÓ, nyug. ítélőtáblai bíró. Árva vármegye törvényhatósági bizottságának tagja 74 éves korában, Alsókubinban. — KELLER GYULA, nyug. államvasuti főellenőr Rákosszentimihályon, 75 éves korában. — ACSÁDI ACSÁDY BÉLA, nyug. uradalmi főintéző 76 éves korában, Balatonboglá- ron. — VENCZEL REZSŐ, nyug. igazgatótanító 72 éves korában, Nagykanizsán. — Kispalugyai és bodófalvai PALUGYAY JÓZSEF, udvari tanácsos, Pozsonyban 69 éves korában. — Dr. KERÉKGYÁRTÓ BÉLA, székesfővárosi polgári iskolai és ipartan- folyami igazgató, Budapesten. — FRITS LAJOS nyug. járásbíró 65 éves korában, Aradon. — ROTN LAJOS, Budapest székesfővárosi törvényhatóságának tagja, 64 éves korában, Budapesten. — ENDRE ANTAL nyug. műszaki főtanácsos 62 éves korában, Budapesten. — Idősb szentkirályi TÓTH KÁLMÁN, Pestmegye törvényhatósági bizottságának tagja, 58 éves korában, Kunszentmiklóson. — Dr. GY- LÁS FERENCZ, Csongrádmegye volt tanfelügyelője 54 éves korában, Szegeden. — RUPPENTHAL LA- JOS, tanítóképző-intézeti igazgatótanár 55 éves ko- rában, Győrben. — FERTŐ GÉZA, királyi ügyész, az eperjesi ügyészség vezetője 42 éves korában, Eper- jesen. — NAGY LAJOS, fővárosi kereskedelmi isko- lai tanár, tartalékos hadnagy, 81 éves korában, Budapesten.

STEPSIK GÁBORNÉ, szül. Vallasek Anna, 60 éves korában, Jászszentlászlón. — MÁRK MÁRKUSNÉ, a neves közgazdasági író özvegye, Budapesten. — ÖZV. WESZELY LAJOSNÉ szül. alsóőrri Farkas Ilona, Komáromban.

Szerkesztői üzenetek.

Harcsvihar rég. Régies, a mai stílusnak és felfogás- nak már meg nem felelő hang, mintha még mindig a Kisfaludyak korában élénk. Ezért szép gondolatait sem tudná kellően évezni a mai olvasó.

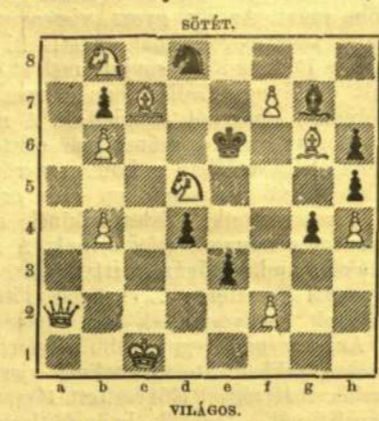
Feleségemhez. Első csókunk. Művelt izlésű, finom ér- zékű amateur műve, de nem igazi költő.

Elkészt valomás. Rossz órában. Kiseb primitív a verselése és a gondolat-járása is.

Fáraó úja előtt. A hangot ismerjük, honnan vette a mit a magából tesz hozzá, az vajmi kevés.

SAKKJÁTÉK.

2952. számú feladvány Herland Sámueltól, Bukarest.

Világos indul és a harmadik lépésre mattot ad.

A 2949. számú feladvány megfejtése Ferber Emilől.

Világos. Sötét. 1. Fb2-h8 - Hc6-b4 1. Vg7-d5x4 2. Fc3-d4 † stb. 2. Vb7-b1 † stb.

Helyesen fejtették meg: A 'Budapesti Sakk-kör' (Budapest). — Németh Péter (Csongor). — Hoffbauer Antal (Lipótvár). — Kintzy Róbert (Fakert). — Székely Jenő (Győr).

KÉPTALÁNY.

A 'Vasárnapi Ujság' 15-dik számában megjelent képtalány megfejtése: Bükörgető.

Felelős szerkesztő: Hoitsy Pál.

Szerkesztéségi iroda: Budapest, IV., Vármegye-utca 11.

Lepkiadó tulajdonos Franklin-Társulat IV., Egyetem-utca 4.

Csizfűrdő megnyílt

Ismertetőt díjtalanul küld a fürdőigazgatóság Csizfűrdő.

Ujdonságokban bővelkedő

mintagyűjteményét

egy levelezőlapon nyilvánított óhajra szíves készséggel bocsátja az ur- hölgyek rendelkezésére

NEUMAN

női divatruháza, Budapest, IV., Kálvin-tér 2.

Helyben lakó

mélyen t. vevőinknek pedig fel- hívjuk szíves figyelmüket

ruhakelme osztályunkban confectió osztályunkban vászon és fehérnemű

osztályunkban felhalmozott ujdon- ságaink megtekintésére.

CORPUS JURIS HUNGARICI

(ALAPITOTTA dr. MÁRKUS DEZSÓ)

legújabb kötete most jelent meg!

1914. évi törvényczikkek

Fegyzetekkel ellátta Dr. TÉRFI GYULA * Kijadja a FRANKLIN-TÁRSULAT m. kir. igazságügyi min. tanácsos magyar írói, költői és könyvnyomda.

Kiegészítő kötete a milleniumi nagy Corpus Juris (Magyar Törvénytar) és a Hatá- lyos Magyar Törvények gyűjteményei- nek. Jegyzetekkel, utalásokkal és miniszteri indoklásokkal ellátva. A jegyzetekben a képviselőházi és főrendiházi tárgyalások anyaga fel van dolgozva.

Ára füzve 14 korona, félbörkötésben 17 korona.

Megrendelhető a FRANKLIN-TÁRSULATNÁL

Budapest, IV., Egyetem-utca 4 és minden hazai könyvkereskedésben.

Saját érdekében

tegyen egy kísérletet az új szab. amerikai impregnált FÉMISZTÍTÓ KENDŐVEL. Előnyei: Bármilyen fém tárgy gyors és egyszerű keze- lésben hónapokig tartó tükörfényt nyer. Minden eddigi tüszesélyes folyékony fémisztitót fölösleg. Sohasem szárad ki, nem koplik, nem horzsol, olcsó és gazdaságos. Ára 25 fill., 50 fill., és 1 kor. Mindenütt kapható. — Kereskedőjénél kérjen ingyen mintát. FORGALOM: FORSTNER JOSEF GYÁRSZÁM BUDA- PEST, IV. KER., BEÁLTANÓDA-UTCA 4. SZ.

TERMELJÜNK ZÖLDSÉGET!!

Minden talpalatnyi földet használjunk fel és mű- veljük meg. — Részletes utasítást nyújt Rombay Dezső könyve. — Czime:

ZÖLDSÉG TERMESZTÉS,

zöldségfélék eltartása és konzerválása.

ÁRA 1 KORONA.

Megrendelhető:

LAMPEL R. KÖNYVKERESKEDÉSE (Wodianer F. és Fiai) részvénytársaságnál Budapest, VI. ker., Andrássy-út 21. sz. és minden könyvkereskedésben.

Rendeléseknél szíveskedjék lapunkra hivat. : : : kozni. : : :

MOLNÁR FERENC NÉGY KÖNYVE

2 Korona 10 fillér.

Gyerekek ... 30 fillér (Rajzok.) Pesti erkölcsök ... 60 (Humoros rajzok.) Ma, tegnap, tegnapelőtt 60 (Vasárnapi krónikák.) Báró Márczius és egyéb elbeszélések ... 60

Mindenhol kapható!

Megjelentek a Magyar Könyvtárban.

A Franklin-Társulat kiadásában Budapesten (IV., Egyetem-utca 4. sz.) megjelent és minden könyvkereskedésben kapható:

A háboru irodalma!

A Magyar Könyvtár ujdonságai. Az Olcsó Könyvtár ujdonságai.

AUSZTRIA ÉS MAGYARORSZÁG HADSEREGE

Írta Pilch Jenő honvéddandagy. Ára 60 fillér.

A MODERN HÁBORÚ ESZKÖZEI

Írta Archibald Williams nyomán Sándor Szilárd. Ára 60 fillér.

ZEPPELIN

Írta dr. Mikes Lajos. Ára 60 fillér.

NAGYBRITÁNIA VESZEDELME

Írta Conan Doyle. Fordította Góth Sándor. Ára 30 fillér.

A HADI FLOTTARÓL

Írta Gonda Béla. Ára 60 fillér.

A REPÜLŐGÉPEKRŐL

Írta Wittmann Viktor. Ára 30 fillér.

A NÉMET-BIRODALOM SORS- DÖNTŐ ÓRÁJA

Írta Frobenius Hermann. Mikes Lajos dr. Ára 60 fillér.

HINDENBURG

Írta Százados István. Ára 60 fillér.

I. VILMOS

német császár és porosz királynak kilenczven válogatott írása. Fordította Supka Géza dr. Ára 1 korona.

NAGY PÉTER CZÁR

Írta John L. Mottley. Fordította Herkner János. Ára 60 fillér.

A VILÁGHÁBORU OKAI

Írta Angyal Dávid egyet. tanár. Ára 40 fillér.

A NÉMET VILÁGPOLITIKA

Írta Wlassics Gyula. Ára 20 fillér.

A HÁBORU GAZDASÁGI KÖVETKEZMÉNYEI

Írta Wekerle Sándor. Ára 40 fillér.

A JÓ BÉKE CZÉLJAIROL

Írta Gróf Andrássy Gyula. Ára 40 fillér.

BAD HALL Elsőrangú jódbrómfürdő. A legrégibb és kiváló gyógytöredjén jódforrás Európában. Kiválóan ajánla- tos rheuma, ischias bántalmaknál, női betegségeknél, kiütéseknek, iták gyulladások- nak, ütőelmeszesedésnek, görvölty, syphilis bajoknál, szerzett és örökített betegsége- nek stb. Évad májusától októberig. Fel- világoztató és tájékoztató az Bad Hall országos gyógyintézet igazgatósága. : : : Dr. Gerstel sanatorium telen is nyitva.

Szakszerűen készített utazási felszerelések

HELLER bőröndös cégénél Budapest, IV., Kossuth Lajos u. 21. (Astoria szálloda épületében) A cég üzlete 20 évig Károly- köruton (Huszár-ház) volt.

ROSNYAI-GYÓGYSZERTÁR. Kinek van szeplője? Vagy bármely más folt, bőrtisztatlanság az arcán? Az használja teljes bizalommal ROSNYAY Szeráj arczenőcsét. mely egyedül szer az arc tisztításánál, szepők, mitesszerek, pat- tások eltávolítására. Használatára az arc pár nap alatt bárony- puhára és hófehérre változik. Egy kis tégely ára 70 fill., nagy tégely 140 K. Hosszú ideig tartó és 70 fill. Rosnyay Szeráj krémő ára 1 K. Szeráj pondre, az arczepők győzge, 1 doboz 1-20 K, fehér, róza, sárga és testszínez. Készítő: Rosnyay M. Gyógyszerháza, Arad, Szabadság-tér 8.

Budapesti villamos városi vasut részvénytársaság. HIRDETMEYNY. A budapesti villamos városi vasut részvénytársaság t. cz. részvényesei az 1915. évi május hó 20-án napján d. e. 11 órakor a társaság helyiségeiben Budapesten, (VII., Kertész-utca 10. sz. a.) tartandó XXIV. rendes közgyűlésre ezennel tisztelettel meghívotnak. NAPIREND: 1. Az igazgatóság évi jelentése és az abban foglalt javaslatok. 2. Az 1914. üzleti év mérlegének és zár- számadásának előterjesztése. 3. A felügyelő-bizottság jelentése és a felmentvény megadása iránti indítvány. 4. A nyereség felosztására vonatkozó javaslat. 5. Igaz- gatósági tagok választása. A részvények letehetőek f. évi május hó 12-ig bezárólag: a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank értékpapír pénztáránál (V., Fűrdő-utca 2.), az Angol-Osztrák Bank fiókéjébenél (V., Fűrdő-utca 6.) és a Budapesti Székesfővárosi Központi pénztáránál (Központi városi háza). Az Igazgatóság.

Megjelent
GRÓF ANDRÁSSY GYULA
új könyve:
**KINEK BŰNE
A HÁBORÚ?**
Ára 2 korona.
FRANKLIN-TÁRSULAT KIADÁSA.
Minden könyvkereskedésben kapható.

Ga legjobb nővényekből
A előállított
TEA,
háziszer
gyanánt
Nidegbetegségeknel
Geredményel használható!
LEzen tea hatása: idegmoz-
Inyugtató, fájdalomcsillapító,
Ovószer, álmosító, a test-
Nerőt és közérzetet emelő és
A az emésztést is elősegíti.
LA valódi tea kizárólag csak a
cs. és kir. udvari és főher-
cegi kamarai szállítónál,
JULIUS BITTNER
gyógyszerésznél
Reichenau
Nied. Oest.
kapható.
Egy doboz ára hasz-
nálási utasítással, 3 ko-
rona. — Beszerezhető
gyógyszertárakban,
ahol nem kapható, 3-
kor. előzetes beküldése
mellett bármintve a
készítőnél.

Hindenburg

élete, jelleme, csatái

rendkívül érdekesen van megírva a Magyar Könyvtár új füzetében.

Irta Százados István. Ára 60 fillér.

NIMRÓD

Képes vadászati és versenysport ujság.

Szerkesztő: Szabó Kálmán.

Minden számában sok érde- az összes bérbeadó vadász-
kes vadászati fénykép-felvéte- területek árverésének idejét
leket közöl. Szakszerű cikkeiket közli.
ismert íróink írják. Rovataiban A díszesen kiállított lap ha-
minden vadászati ügyben fel- vonként háromszor jelenik meg
világosítást kap az olvasó és és előfizetési ára félévre 6 kor.

Mutatványszámot a kiadóhivatal szívesen küld
Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 4. sz. (Franklin-Társulat.)

A NÉMET BIRODALOM SORSDÖNTŐ ÓRÁJA.

• Ára 60 fillér. •

Irta: **Frobenius Hermann.** Megjelent **a Magyar Könyvtárban.** Fordította: **Mikes Lajos dr.**

A nálunk jegyzett

6%-os és 5 1/2%-os hadikölcsön kötvényekre

a kibocsátási árfolyam 90%-ig nyujtunk előleget további intézkedésig az Osztrák Magyar Bank hivatalos kamatlába alapján.

A fennmaradó tőkeösszeg havi részletekben is törleszthető az alábbi feltételek mellett:

1. Minden 100 korona névértékű kötvény után a jegyzés alkalmával és azután havonta legalább 5 korona fizetendő.
2. A kötvények folyó kamatai a vevőt illetik meg.
3. A hátralékos összeg bármikor egyszerre is kifizethető.

A részletfizetésre vásárolt kötvényeket is a hivatalos jegyzési árfolyamon engedjük át és a szokásos legmagasabb jutalékokat térítjük.

A 6%-os kötvények elsőrangú kamatozást nyujtanak, míg ellenben az 5 1/2%-os hadikölcsön áremelkedési esélyeket is nyujt.

A jegyzésre vonatkozó felvilágosítással készséggel szolgálunk.

MERCUR V. Füüdő-utca 3. sz.

Váltóüzleti Részvény-Társaság, Budapest,
Fiókok Budapesten: Veres Pálné-utca 4/6, József-körút 31/b. POZSONY, SZABADKA.

Alapító intézet:

K. k. priv. Bank & Wechselstuben Actiengesellschaft «MERCUR».

Alaptőkéje 50 millió korona.

Tartalékalapja 24 millió korona.

21. SZ. 1915. (62. ÉVFOLYAM.)

SZERKESZTŐ
HOITSY PÁL.

BUDAPEST, MÁJUS 23.

Szerkesztőségi iroda: IV. Vármegye-utca 11.
Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4.

Egyes szám
ára 40 fillér.

Előfizetési
feltételek:

Egészévre	—	20 korona.	A «Világkrónika»-val
Félévre	—	10 korona.	negyedévenként 1 koronával
Negyedévre	—	5 korona.	ébb.

Külföldi előfizetésekhöz a postailag meg-
határozott viteldíj is csatolandó.

HUSZÁR JÁRÓK.

HONVÉDHUSZÁROK A HARCOZTÉREN. — Balogh Endrő, a harcstérre kiküldött munkatársunk felvétele.